

Namn
FÖRSIKTIGHETSÅTGÄRDER VID OLIKA SMITTSAMMA
SJUKDOMAR

Förberedd av:
Kvalitet och Tillsyn /
hygienskötare
Datum: 29.3.2023

Godkänd:
Grönroos-
Pada S
Datum:
3.5.2023

Uppdaterad:
Datum:
20.2.2026

Sedvanliga försiktighetsåtgärder iakttas i vården av alla patienter
[Försiktighetsåtgärder](#) som tillägg vid olika infektioner, smittsamma sjukdomar
[Rumstavor](#)

Infektion, sjukdom, mikrob	Försiktighetsåtgärder	Isoleringslängd /observera
Abscess - rikligt vätskande	Kontakt	tills riklig utsöndring upphört, obs. eventuellt odlingssvar
Acinetobacter baumannii	Sedvanligt Kontakt*	*multiresistent Acinetobacter (MDRGR) enligt riskbedömning se MDR Screeninganvisning
Actinomykosis	Sedvanligt	
Adenovirus	Kontakt Dropp*	Se <i>Luftvägsinfektioner och gastroenterit</i> *Luftvägsinfektioner också droppsmitta
AIDS		Se <i>HIV</i>
Apkoppor		Se <i>Mpox</i>
Borrelia	Sedvanligt	
Bältros		Se <i>Herpes Zoster</i>
Bronkiolit	Kontakt	under symptom - spädbarn och barn
Candida auris	Kontakt	Under hela vårdperioden, se Candida auris
Clostridioides difficile diarre	Kontakt	under symptom och 2 dygn efter symptom upphört
Hypervirulent stam ribotyp O27	Kontakt	rek. under hela vårdtiden eller minst en vecka symptomfri Näsmunskydd i närvård, hantering av smutsbyke
Bärare utan symtom	Sedvanligt	lakta symtom
Covid-19	Kontakt Dropp Luft	5-20 dygn, se Covid-19
CPE (karbapenemas- producerande enterobakterie)	Kontakt	Under hela vårdperioden, se MDR screeninganvisning
Cytomegalovirus	Sedvanligt	Gravida ska inte vårda CMV-patienter
Diarréinfektion eller misstanke	Kontakt	Under symptom + 48 timmar efter symptom upphört
Diarré och/eller uppkastning	Aerosol (vid kraftig diarré/ uppkastning)	Akut skede Näsmunskydd i närvård, hantering av smutsbyke

		se <i>Gastroenterit</i> se <i>Clostridioides difficile</i>
Difteri Hud och hals	Kontakt Dropp	tills två odlingar tagna med minst 24 timmars intervall är negativa
Ebolavirusinfektion	Kontakt Dropp Luft	Under symptom
Enterovirus Barn På förlossningsavdelning	Kontakt	
Epiglottit Haemophilus influenzae	Dropp	24 timmar efter påbörjad behandling
ESBL Klebsiella E. coli Gramnegativ 3. generationens kefalosporinresistenta – <u>inte ESBL</u>	Kontakt Sedvanligt Kontakt* Sedvanligt Kontakt*	Under hela vårdperioden Se <u>MDR screeninganvisning</u> *enligt riskbedömning Till ex. AmpC *enligt riskbedömning
Fågelinfluensa	Kontakt Dropp Luft	Under 14 dygn från symptomdebut Se <u>Fågelinfluensa</u>
Fästingburen hjärninflammation (TBE)	Sedvanligt	Ta kontakt med hygienskötare - patientintervju
<u>Gastroenterit</u> Diarré och/eller uppkastning	Kontakt	Rekommenderas eget rum, egen toalett
Adenovirus	Kontakt	under symptom + 48 timmar efter symptom upphört
Campylobacter	Sedvanligt Kontakt*	*spädbarn och inkontinenta under symptom + 48 timmar efter symptom upphört
Clostridioides difficile	Kontakt	Se Clostridioides difficile
Cryptosporidium	Sedvanligt Kontakt*	*spädbarn och inkontinenta under symptom + 48 timmar efter symptom upphört
EHEC, annan E. coli diarré	Kontakt	Tills diarré upphört och negativa uppföljnings-prov <u>SeTHL EHEC</u> anvisning Ta kontakt med hygienskötare - patientintervju
Giardia lamblia	Sedvanligt Kontakt*	*spädbarn/inkontinenta under symptom
Norovirus	Kontakt Aerosol (vid kraftig diarré/ uppkastning)	under symptom + 48 timmar efter symptom upphört Akut skede Näsmunskydd i närvård, hantering av smutsbyke

Rotavirus	Kontakt	under symptom + 48 timmar efter symptom upphört
Salmonella	Sedvanligt Kontakt*	*spädbarn och inkontinenta under symptom Se THL Salmonellaanvisning
Shigella	Kontakt	
Yersinia	Sedvanligt Kontakt*	*spädbarn/inkontinenta under symptom
Harpest (Tularemi)	Sedvanligt	
Haemorragisk feber (Ebola, Marburg, Lassa)	Kontakt Dropp* Luft	Under symptom * Ebola också droppsmitta
Hepatiter Hepatit A	Kontakt	<3 år: under hela vårdtiden 3–14 år: 2 veckor efter symptom uppkommit vuxna: 1 vecka efter symptom uppkommit
Hepatit B och hepatit C	Sedvanligt	
Hepatit E	Sedvanligt Kontakt*	*spädbarn och inkontinenta under symptom
Herpes simplex Hud, läpp, genital	Sedvanligt	Täcka in herpesblåsorna på läpp och hud Herpes på läpp - vårdpersonal: Täcka in blåsorna
Svår primär eller utbredd	Kontakt	Tills blåsor torkat och skorv uppstått
Herpesinfektion hos nyfödd	Kontakt	Under symptom
Encefalit	Sedvanligt	
Herpes Zoster (bältros) Lokal	Sedvanligt Kontakt	ifall området är täckt med kolloidförband Ifall det inte är möjligt att täcka området
Lokal hos immunsupprimerad	Kontakt	Tills blåsorna torkat
Utbredd	Kontakt Luft	Tills blåsorna torkat
HIV (också AIDS)	Sedvanligt	Obs. Nyligen konstaterad, omedicinerad hiv – noggrann användning av skydd vid blod/sekretkontakt
Impetigo (Svinkoppor)	Kontakt	24 timmar efter påbörjad behandling
Influensa	Kontakt Dropp Luft*	Under 5 dygn efter symptom börjat <u>eller</u> 3 dygn efter virusläkemedelsbehandling påbörjats Enligt bedömning längre för barn och immunsupprimerade *vid aerosolbildande åtgärder (t.ex. sugning av luftvägar) FFP-andningsskydd
Kikhosta (Pertussis)	Dropp	5 dagar efter påbörjad behandling

		Se THL Åtgärdsanvisning
Listeria	Sedvanligt	Se THL Listeria Ta kontakt med hygienskötare - patientintervju
Luftvägsinfektion	Sedvanligt	Vuxna: Sedvanliga försiktighetsåtgärder. Rekommenderas eget rum. Ifall eget rum inte tillgängligt - 1,5 m mellan sängar - inte dela rum med immunsupprimerad
Rinovirus, Parainfluenta, Metapneumovirus	Kontakt* Dropp*	Barn och immunsupprimerade på avdelningar och boenden: * under symptom
Adeno	Kontakt Dropp	Under symptom
Se <i>Influenta</i> <i>RSV</i> <i>Covid –19 - skild anvisning</i>		
Mykoplasma pneumoniae	Sedvanligt	
Chlamydia pneumoniae	Sedvanligt	
Haemophilus Influenzae	Sedvanligt	
Haemophilus influenzae – typ b konstaterad/misstänkt	Dropp	24 timmar efter påbörjad behandling
Löss (Pediculos)	Kontakt	24 timmar efter påbörjad behandling
Malaria	Sedvanligt	
Meningit (hjärnhinneinflammation)		
Meningokockmeningit (Neisseria meningitidis) konstaterad eller misstanke	Dropp	24 timmar efter påbörjad behandling Profylax och behandling Se THL anvisning
Haemophilus influenzae typ b konstaterad eller misstänkt	Dropp	24 timmar efter påbörjad behandling
Annan meningit förorsakad av bakterie, virus, svamp eller aseptisk meningit	Sedvanligt	

Meningokock Sepsis eller pneumonia	Dropp	24 timmar efter påbörjad behandling Se THL anvisning
MERS (Middle East Respiratory Syndrome)	Kontakt Luft	Under symptom
Mpox (Apkoppor)	Kontakt Dropp Luft*	Se Mpox FFP2/3 och eget rum alltid *luftisolerat rum med negativt lufttryck i aerosolproducerande åtgärder Gravida rekommenderas inte att vårda mpox patienter
Mononukleos (EBV – Epstein Barr Virus)	Sedvanligt	
MRSA (Methicillin resistent Staphylococcus aureus)	Kontakt	under hela vårdperioden, se MDR screeningsanvisning
Mykobakterier (atypiska, inte tuberkulos)	Sedvanligt	
Mässling (Morbilli)	Kontakt Luft	under symptom (smittsam 4 dygn innan utslag utvecklas och 4 dygn efter utslag uppkommit) Se THL anvisning Gravida och icke-immuna ska inte vårda mässling patienter
Mångresistent bakterier (MRSA, ESBL, CPE, MDRGR, VRE, Candida auris) konstaterad infektion, kolonisation, tidigare infektion	Kontakt	Se MDR Screeninganvisning
Norovirus	Kontakt Aerosol (kraftig diarré, uppkastning)	Se <i>Gastroenterit</i>
Parvovirus (Parvovirus B19-infektion, erythema infectiosum)	Dropp	Gravida ska inte vårda parvovirus patienter
Pneumocystis jirovecii	Sedvanligt	
Poliomyelit eller misstanke	Kontakt	Tidigare insjuknad vårdas enligt sedvanliga försiktighetsåtgärder
Pseudomonas aeruginosa	Sedvanligt Kontakt*	*multiresistent Pseudomonas aeruginosa (MDRGR) enligt riskbedömning se MDR screeninganvisning
Påssjuka (Parotit)	Dropp	9 dygn efter svullnad uppkommit icke-immuna ska inte vårda påssjuka patienter
Puumala-virus (sorkfeber)	Sedvanligt	
Rabies	Sedvanligt	

RSV - infektion	Kontakt Dropp	Vuxna: försiktighetsåtgärder vid kontakt- och droppsmitta 5 dagar efter symtomdebut Barn och immunsupprimerade under symptom
Rotavirus	Kontakt	Under symptom + 2 dygn efter symptom upphört
Röda hund (Rubella)	Dropp	7 dygn efter utslag uppkommit icke-immuna ska inte vårda patienter med röda hund
SARS (Severe Acute Respiratory Syndrome)	Kontakt Luft	under symptom + 10 dygn efter feber upphört
Scharlakansfeber (scarlatina)		Se <i>streptokockinfektion - Grupp A</i>
Skabb (Scabies)	Kontakt	24 timmar efter påbörjad behandling Se <u>Skabb</u>
Streptokockinfektion – Grupp A (Streptococcus pyogenes) Hud-, sårinfektion (rikligt vätskande)	Kontakt	24 timmar efter påbörjad behandling
Pneumoni, faryngit, scharlakansfeber, småbarn	Dropp	24 timmar efter påbörjad behandling
Allvarlig invasiv infektion	Dropp	24 timmar efter påbörjad behandling
Springmask Andra sjukdomar orsakade av inälvsmask	Kontakt Sedvanligt, om diarré kontakt	Se Information om behandling av springmask Se terveyskirjasto (på finska)
Syfilis	Sedvanligt	
Sårinfektioner – rikligt vätskande, nedsmutsning av omgivning	Kontakt	Eget rum tills riklig utsöndring upphör, ta hänsyn till eventuellt odlingssvar
TBE (tick borne encephalitis)		Se Fästingburen hjärninflammation
Tuberkulos Misstänkt lungtuberkulos	Luft	Se Vård av patient med smittosam lungtb, THL tills tre negativa sputafärgningsprovsvär, ifall inte utbredda lungbildsförändringar eller kavern
Färgningspositiv lung- eller struphuvudtuberkulos <u>eller</u> utbredda lungbildsförändringar eller kavern trots färgningsnegativ	Luft	2 veckor efter påbörjad effektiv behandling <u>Misstanke om mångresistent tuberkulos</u> – luftisolering tills resistensbestämning är klar

Extrapulmonal, variga infektioner	Kontakt Luft	tills utsöndring upphört eller 3 negativa odlingssvar
Meningit	Sedvanligt	
Vattkoppor (Varicella)	Kontakt Luft	Tills blåsorna torkat Icke-immuna ska inte vårda vattkoppor patienter
VRE (Vankomycinresistent enterokock)	Kontakt	Under hela vårdperioden, se <u>MDR screeninganvisning</u>
Vägglöss	Kontakt	Se <u>Vägglöss - Intra (pohjanmaanhyvinvointi.fi)</u>

Källa: Hoitoon liittyvien infektioiden torjunta, THL 2018

Nyckelord: Smittsam sjukdom, försiktighetsåtgärder

Referenser/tilläggsinformation:

Österbottens välfärdsområde • www.osterbottensvalfard.fi • Växel 06 218 1111

Denna anvisning är avsedd för professionella inom vårdbranschen.